

عنوان مقاله:

فریومد و مسجد جامع آن

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات باستان شناسی، دوره 3، شماره 2 (سال: 1390)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسنده:

محمد ابراهیم زارعی - استادیار گروه باستان شناسی، دانشگاه بوعلی سینا همدان

خلاصه مقاله:

فریومد اکنون یکی از دهستانهای بخش میامی شهرستان شاهرود است که در شرق استان سمنان واقع شده است. بنا به قول حمدالله مستوفی این شهر در قرن هشتم ه. ق. مرکز بخش جوین بوده است. در زمان ایلخانان اعتبار بالایی داشته است. در منابع تاریخی نام این شهر ذکر شده است. دولتشاه سمرقندی از عمارت شهرستان فریومد نام برده و از آن به زیبایی و شکوه یاد می کند. مهمترین اثر به جای مانده از شهر فریومد، مسجد جامع آن است. بنای قدیمی آن احتمالاً مربوط به اواخر دوره سلجوقی و اوایل دوره خوارزمشاهی است. براساس شواهد و مدارک موجود به احتمال فراوان در دوره خوارزمشاهی و ایلخانان بازسازی کامل شده است. این بنا از نظر معماری حائز اهمیت است. مسجد جامع عموماً نماد شهر در دوره اسلامی است. علاوه بر این هم فضاهای عمومی شهری از جمله بیمارستان در فریومد وجود داشته است. بنابر این مسجد جامع ارتباط کالبدی و فضایی با شهر برقرار نموده است. مسجد جامع فریومد را می توان به عنوان موزه تزئینات معماری ایران در دوره اسلامی محسوب نمود. دارای نقشه دو ایوانی است، ایوانهای مسجد نسبت به صحن مرتفع است، نزدیکی ایوانها به هم موجب کم وسعت شدن صحن مسجد گردیده است. نداشتن مناره یا گلدسته در روی ایوان ها و سر در ورودی آن، وجود تزئینات سفالکاری پرکار با طرحهای هندسی بدیع و زیبا، استفاده از خطوط کوفی و ثلث و ریحان گچبری شده حاوی آیات قرآنی و احادیث، همراه با طرحهای گیاهی و هندسی از ویژگی های بارز آن است.

کلمات کلیدی:

دوایوانی، سبک خراسانی، شهرستان، فریومد، مسجد جامع

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1349238>

